

FAYDALANANLAR AÇISINDAN KİTAPLIKLARIMIZ

Doç. Dr. Jale BAYSAL

İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Kütüphanecilik Kürsüsü

Dünyanın bütün kütüphanecilik okullarında, **kitaplık ve toplum, kitaplık ve çevre ilişkileri** gibi dersler okutulur. Bizim programlarımızda genellikle böyle başlıklara rastlanmaz. Yeri geldiğinde konuya genel bazı görüşlerle değinip geçeriz. User Studies ya da Use Studies (kullanıcının incelenmesi, kullanımın incelenmesi)² gibi kesin terime bağlanmış kavramlar ve bu işin yolu, yöntemi, araştırma teknikleri, yerli literatürümüzde henüz gereği gibi ele alınmamış konulardır.

Biz kitaplıklarımızı çevreleyen kalabalıkla ilgilenmeyiz, çevremiz de bizimle ilgilenemez. Toplumumuzla kitaplıklarımız arasında gözle görülür bir kopukluk vardır. Bu konuda çok açık iki örneği «Atatürk Kitaplığı» başlıklı yazımda verdim, burada yinelemem gereksiz³.

Kütüphaneciliğimin son yıllarına doğru, çok karamsar bir düşünce beni sık sık yoklar oldu :

Türkiyedeki bütün kitaplıkları bir gün içinde kapatsak ne olur? Kim, ne kadar zarar eder? Bu zararı ölçebilirsek ne buluruz? Adını anmaya geçecek kadar birşey tutar mı?

Sorunun yanıtı, değişik kitaplık türleri için, değişik biçimler olacaktır. Gözden geçirelim :

1. Özel araştırma kurumlarına bağlı kitaplıklar, örneğin Marmara Bilimsel ve Endüstriyel Araştırma Merkezi, Maden Tetkik ve Araştırma Kurumu, Refik Saydam Hıfzısıhha Enstitüsü, ayrıca Ticaret ve Sanayi Odaları gibi kuruluşlar çevresinde iş durur ya da

1. Bkz. : World guide to library schools and training courses in documentation. Paris: UNESCO, London: Bingley, 1972, 245 s.
2. Jayne Culver Tobin, «Une Studies». Inform. Stor. Retr. (1974), s. 101-113; Aridoman K. Jain Review of Use Studies. Being appendix B. of W. K. Olsen Digital Book Collection New Technological Information to Aid Consideration. Boston (April 1969) Educom Staff Paper; ve başkaları.
3. Jale Baysal, Atatürk Kitaplığı. 1977.

en azından elle tutulur bir bunalım görülür. Özel Konu Kitaplığı (Special Library), işin zorlamasından doğmuş bir kitaplıktır. Yirminci yüzyılın son çeyreğinde ondan pek vazgeçilemez.⁴

2. Üniversite kitaplıklarımızın büyük bir kesiminde hem koleksiyonlar yetersizdir hem verilebilen hizmetin düzeyi düşüktür, öğrenci kesiminin çoğunluğu yabancı dilleri bilmediğinden, gerçek faydalanıcı sayısı umut kırıcıdır. Yaşayan ve her gün yeni verilerle zenginleşen dünya biliminin son yayınları yüzde seksen yabancı dille ortaya çıkıyorsa, öğrencinin yüzde sekseni, birçok kesimde yabancı dille okuyamıyordur. Ama üniversite kitaplığı da kaldırılamaz ortadan. Öğretim çalışmaları için mutlaka gerekli kitaplar vardır. Ayrıca, akademik derece almak için yapılması gerekli araştırmaların hiçbirisi bizim koleksiyonlarımıza dayanılarak tamamlanamazsa da, üniversite kitaplıklarımız, hiç değilse ilk ipuçlarını verecek yayınları bulmamıza yardımcı olmaktadır.

3. Halk kitaplıkları alanında bölgesel çabalar, bölgesel başarılar gösterilebilir. Ama bu kesim, işlevi bakımından ciddi olarak araştırılması gereken bir kesimdir. Bugün için, kitaplıklarımızla ilgili olarak Devlet İstatistik Enstitüsü'nün yapabildiği geniş kapsamlı tek çalışma bile, çok düşündürücü sayılar vermektedir.⁵

Adana'da, halk kitaplıklarımızda 1171 yazma, 42 252 basma, buna karşılık İstanbul'da 98 209 yazma, 440 361 basma kitap vardır. Cumhuriyetten bu yana Anadolu'da kitap birikimi gereği gibi sağlanamamıştır.

Adana'da okuma salonunda kendi kitabını okuyan okuyucu ile başvurma kitaplarından yararlananların toplam sayısı 131 300, İstanbul'da 343 872 kişidir. Bir oranlama hesabı yapılacak olursa, Adana'da bu kadar kitap için 33 000 kadar okuyucu bulmamız gerekirken 131 000 okuyucu ile karşılaşırız. Kitap sayısı, şehir nüfusu ile ilgili standartların tamamen dışında bulunuyoruz.

Ayrıca istatistiklerimizin hazırlanma biçimi de kesin bir karar vermemizi güçleştirecek niteliktedir. Halk kitaplığına giden okuyucu, gün boyunca üç kere kitaplığa gelip gider, bu arada örneğin yakın bir derslikte bir saat geçirip tekrar dönerse, kitaplık onu üç kişi gibi not ediyor... Halk iare servislerinden yararlanan okuyucu sayısı andığım kaynakta gösteriliyor, fakat bu servislerde ne

4. Jale Baysal, Resmi Daire Kütüphaneleri ve Dokümantasyon Merkezleri. Ankara: TÜRDOK, 1972, s. 11-12.

5. Devlet İstatistik Enstitüsü Millî, Halk, Çocuk, Üniversite ve Okul Kütüphaneleri 1959-1968. Ankara: D.İ.E., 1972, s. 39, 42, 51, 57.

kadar kitabın hizmete konduğunu bildirmiyor. İlk andığım aksaklığı giderebilmek için, gerçek okuyucu kitaplığa üye olan, oradan faydalanmayı istediğini bazı kayıtlarla böylece belirtmiş olan okuyucudur, gözlemlerimi buna göre yapayım dedüğimde, istatistiğimin sorumu cevaplandıramadığını görüyorum. Halk İare Servisinin kitap sayıları yok.

Şimdi tanınmış bir bilim adamı olan eski bir okuyucunun, Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteninde yayınlanmış bir yazısı, halk kitaplıklarımız konusunda beni çok iyimser düşüncelere götürmüştür.⁶ Yazar, çocukluğunun fakirliğini, umutsuzluğunu, tren istasyonlarında nasıl satıcılık yaptığını anlattıktan sonra, bu çocukluğun tek mutlu, tek aydınlık yanının, nasılsa götürüldüğü şehir kitaplığı olduğunu anlatıyor. Bütün büyük yazarları burada okuyup sevdiğini söylüyor... Bunun gibi iki üç örnek için bile halk kitaplığı kurmaya değer diyebiliriz. Ama halk kitaplığı fikrinin amaçları öyle geniş, yöneldiği halk kavramı öyle çeşitlidir, halk kitaplığı o kadar çok şey yapabilir ki, iki üç örnekle yetinmek fazla kolaya kaçmak olur.

4. Okul kitaplıklarımız için diyeceklerimiz çok iç karartıcıdır. Kısaca özetlersek, «okulda yer darlığı başgösterdiğinde hemen kapatılıp başka bir hizmet için boşaltılacak ilk yer okul kütüphanesi olmaktadır», deyip kesebiliriz.⁷ Yargı açıktır. Okul için en az gerekli olan yer kitaplıktır.

Okuyucularımız, kitaphıklardan faydalananlarımız üzerinde, sağlam bilimsel yöntemlere dayanarak geniş araştırmalar yapmadan kesin söyleme olanağı yoktur. Söylenecek kesin söz, hiç kuşkusuz, kitaplıklarımızı toptan kapatmanın değil, toplumla bütünleşmemiş, çevresiyle tam bir anlaşma kuramamış ölü kurumları, yaşayan, aranan, iş gören, vazgeçilmez toplum kurumlarına dönüştürmenin yolunu açacaktır. Böyle araştırmaların önemi, değeri ve gerekliliği açıktır. Bu tür araştırmalar, kütüphanecilik mesleğinin çeşitli kesimlerinde çalışan meslekdaşlarımız için büsbütün ayrı bir değer taşır. Bizler için sorun, varlığımızın bir anlamı olup olmadığı sorunu haline gelmekte, öylesine can alıcı bir önem taşımaktadır.

Okuyucularımıza doğru küçük bir adım olsun atmak, bir deneme olsun yapabilmek umuduyla, 1974 yılı içinde, Türk Kütüphaneci-

6. Mehmet Kaplan, T.K.D.B.

7. Özer Soysal, Çağdaş Eğitim ve Türkiyede Okul Kütüphanesi. Ankara, 1969, s. 3.

ler Derneği İstanbul Şubesi'nden birkaç arkadaşla bir açık oturum düzenledik.⁸ Konu :

. Faydalananlar Açısından Kütüphanelerimiz.

Bu oturuma doğrudan doğruya, çeşitli kitaplık türlerinin birinden faydalanma durumunda bulunan birer okuyucunun katılmasını düşünüyorduk. İlk görüşmeler, ne kadar yetenekli ve iyi gözlemci olursa olsun, tek bir okuyucunun bütün bir tür için geçerli ve sağlam yargılara varmamıza yardımcı olamayacağını gösterdiği için, oturumu tipik olmayan, fakat çeşitli türden kitaplıklarımızı kullanmış, kitaplık sorunumuz üzerinde düşünmüş, kısaca «faydalananlar açısından kitaplık» konusunu aydınlayabilecek kişilerle yapmayı yeğledik :

Üniversite kitaplıklarından yararlanma durumunda bulunan, araştırmacı ve öğretim üyesi Prof. Dr. Cavit Tütengil.

Lise edebiyat öğretmeni, okul kitaplıklarımızı tanıyan, kütüphanecilik denemesi bulunan, edebiyat yayınları ile okuyucu arasında ilişki kurmaya da uğraşan bir eleştirmen olarak Rauf Mutluay.

Çocuk ve halk kitaplıklarından yararlananlar adına, kütüphaneci meslekdaşımız İhsan Güleç.

T.B.T.A.K.'a bağlı Marmara Bilimsel ve Endüstriyel Araştırma Merkezi'nden, özel konu kitaplıklarımızı kullanan bir matematikçi ve mühendis olarak Nejat Güzelsu.

Yayıncı, kitapçı, kütüphaneci üçgeninin bir ögesi olarak kitapçı ve yayıncı Aslan Kaynardağ...

İki saat kadar süren konuşma ve tartışmalar, okuyucu ve kitaplık ilişkileri bakımından olduğu kadar kitaplık sorunlarımızın kütüphaneci olmayanlarca da nasıl belirgin duruma geldiğini gösterebilmesi bakımından ilgi çekici oldu. Oturumun sonunda, alınması gerekli önlemler konusunda yapılan öneriler, okuyucularımızın bazı konularda bizi bile geride bıraktıklarını da ortaya koydu.

Biraz gecikerek de olsa, bizim girişimimizden sonra bu konuda yeni gelişmeler olmadığını gözönüne alarak, çok ilginç bulduğum bu oturumun bir özetini meslekdaşlarıma ve ilgililere duyurmayı, oturumu yazılı olarak tespit etmeyi faydalı buluyorum. Yazımı hazırlarken, yönetici olarak katıldığım oturum boyunca aldığım notlar-

8. Leman Şenalp (Bakla), İhsan Güleç, Jale Baysal.

dan ve bu oturumla ilgili olarak İstanbul Radyosu'nun yaptığı yayın sırasında kaydettiğim ses bandlarından yararlandım.

Konuşmacılara yönelttiğimiz ortak soru şuydu :

«Kitaplıklarımız, bunlardan yararlanma, koleksiyonlar, kitaplıktan beklediğiniz hizmet, kütüphanecinin davranışı, alışkanlıkları, niteliği, okuyucuyla ilişkileri, hatta bütün bu konuları etkileyen kanun ve yönetmeliklerimiz konusunda düşünceniz nedir? Kitaplıktan, bugün alabildiğinizden başka hangi hizmetleri beklersiniz? Mikrofilm, fotokopi, yayın tarama istekleriniz oluyor mu? Konferanslar, film gösterileri, müzik ve şiir okuma saatları, ya da daha başka istekleriniz var mı? Genel olarak kütüphane konusuyla ilgili önerileriniz nedir, bizler okuyucular için neler yapmalıyız?

Soruya verilen cevapları, oturumdaki konuşma sırasını izleyerek aşağıda özetliyorum :

Prof. Dr. Cavit Orhan Tütengil :

«Kültür, kitap ve kütüphane.. bir geleneğin ürünüdürler. Kutsal kitaplar, önce kelâm vardı, derler. Önce kitap vardı da diyebiliriz. Bilim, duygu ve düşünce.. yüzyıllar boyunca bize kitaplarla ulaştırıldı. Bu ulaştırma işinde kütüphaneci önemli fakat isimsiz bir yaratıcı öge olmuştur. Yazar önemlidir. Ama toplayan, koruyan, sınıflandıran, kitapla okuyucusunu buluşturan da önemlidir.

Bugün için kütüphanelerimiz çevresinde en büyük gereğimiz basılı kataloglardır. Büyük Millet Meclisi Kütüphanesi için başlatılan fihrist çalışması yarım kaldı, sürdürülemedi. Belediyelerde, amme idaresine bağlı kurumlarda, hakkında hiçbir bilgimiz olmayan koleksiyonlar var. Toplu katalog hemen hiç yok. Milli Kütüphane'nin eski harfli türkçe süreli yayınlar için hazırladığı toplu katalog, gerçekte ancak birkaç kütüphanenin elinde bulunan malzemeyi bildirebiliyor. Yurt çapında bir toplu katalog değildir. Biz bugün ancak belli kütüphanelerin elindeki belli koleksiyonları bilebiliyoruz. Okuyucu olarak en büyük dileğim, artık bir toplu katalog dönemine girilmesidir.

Türkiye Bibliyografyası ve Türkiye Makaleler Bibliyografyası geç çıkıyorlar. Bu gecikmenin her halde önlenmesi gerek. Devlet Yayınları Bibliyografyası adıyla Milli Kütüphanenin yaptığı yayınsa gereksiz. Bu bibliyografyada Resmi Yayın diye bildirilen yayınlar, Türkiye Bibliyografyasında zaten gösterilmektedir. Bu iş için

harcanan emek, Eski Harfli Türkçe Basmaların toplu katalogunu hazırlamak üzere harcansa daha iyi olurdu.

Milli bibliyografyalarımıza temel desteği sağlayan derleme işi iyi yapılamamaktadır. Yayıncılar eksik ve yalın baskıları derleme nüshası olarak kullanıyorlar. Yeni bir derleme kanunu çıkarılmalı, bu amaçla geniş bir kampanya açılmalıdır.

Kitaplıkların yayın sağlama fonları yetersizdir. Satın alma ödenekleri artırılmalı, fotokopi, mikrofilm gibi gerekler için yeni fonlar bulunmalıdır.

Koleksiyonların yetersizliği yönünden öğrencilerimize yayın konusunda iyi bir rehberlik yapamıyor, kaynak gösteremiyoruz.

Bütün kitaplıklarımızda iyi düzenlenmiş konu kataloglarının hâlâ bulunmayışı da büyük bir eksikliktir. Tasnif işini çok ciddi olarak ele almak gerekli.»

Nejat Güzelsu :

«Bir bilim adamı için en önemli sorun, dünya literatürünü tam olarak ve vakit geçirmeden, hemen izleyebilmek sorunudur. Kitaplıklarımızın koleksiyonları genellikle yetersiz ve zayıf. Süreli yayınlar iyi izlenemiyor. T.B.T.A.K.'a bağlı TÜRDOK, süreli yayınları, geçmiş yıllara doğru da giderek tamamlamalı, hatta teknik bir milli kütüphane kurulmalıdır. Üniversitelerimizdeki koleksiyonların ve süreli yayınların durumu da yukarda belirttiğimiz gibidir. Kürsü sistemi, yani her kürsü için ayrı kitaplık kurma çabası, kaynak israfına yol açıyor. Kitaplıklar arasında koordinasyon yok, üniversitelerarası yardımlaşma çok zor. Bir bilim adamının gerektiğinde günün 24 saatinde de çalışma olanağı bulabilmesi gerekir, kitaplıklarımızın okuyucuya açık bulundukları saatler çok kısa. Cumartesi ve Pazarları tatil yapılması doğru değil. Ödünç verme işi iyi organize edilemiyor. Giden kitap kütüphaneye dönmüyor.

Bütçe ve bina olanakları çok sınırlı. Özel araştırma kütüphanelerinde, gereğince başka illerden de gelerek uzun süre çalışacaklar için özel odalar bulunmalı.

Kütüphaneler düzenli aksesyon listeleri çıkarmalı, yeni elde edilen yayınları araştırmacılara duyurmalıdırlar. Bu iş için örneğin Ankara'daki bir elektronik hesap merkezi de örgütlenebilir. Bütün kitaplıklar, ellerine geçen bütün yayınları en kısa zamanda merkeze duyurur, merkez de çok acele ve sürekli olarak bunları araştırmacı-

lara bildirebilir. Biz artık ayrı ayrı kitaplıkların kart katalogları ile uğraşacak durumda değiliz. El altında ne bulunduğunu, Current Contents tipi yayınlarla, en kısa zamanda, kütüphanecinin bize bildirmesi gerekli.»

İhsan Güleç :

«Halk kütüphanesinin kültürel kalkınmada büyük bir etken olduğu genellikle kabul ediliyor, fakat uygulamada aksaklık var. Kütüphaneler çok ayrı makamlara bağlı, ortada bir hizmet bütünlüğü yok. Halk ve çocuk kütüphanelerimizin okuyucuları yüzde doksan öğrenci, fakat bizler Kültür Bakanlığına bağlıyız. Aslında çok faydalı bir öğretim ve eğitim kurumu olarak Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olmamız gerekirdi. Bu konuda bazı istatistikler vermek isterim:

1973 yılında halk kütüphanelerimizden yararlananların 10 423'ü öğrenci, 341'i öğretmen, 882'si memur, 3 504'ü de başka mesleklerden okuyuculardır.

Kitaplıkların bütün yükü resmi makamlara da yüklenilmemelidir. Halkın da kendi kütüphanelerini desteklemesi gerekir. Kitaplıklarımız hem bina hem personel hem de koleksiyonlar bakımından desteğe muhtaçtırlar.

Halk iare servislerimiz, ödünç kitap vermek için okuyucudan depozito istiyorlar. Bu yalııştır. Herkese açık halk kütüphanesinin kitap okutmak için okuyucudan para almaması gerekir.

1953 tarihli Çocuk Kütüphaneleri Yönetmeliği, çocuk kütüphaneleri için masal saatları, projeksiyon ve film gösterileri, tiyatro çalışmaları öngörmekte, İstanbulda, ancak 20 kütüphanede masal okuma saatları yapılabilmektedir. Yönetmelik emrediyor, fakat hizmetin yerine getirilebilmesi için gerekli koşulları kütüphanelerde yerine getiremiyor. Elde ne projeksiyon, ne sinema makinesi, ne yer var. Çocuk kitaplıklarında ilkokul öğretmenlerinden yararlanılması doğru bir yoldur. Fakat öğretmenler ancak Ankara, İstanbul gibi büyük merkezlerde kütüphanecilik hizmeti görmeye razı oluyorlar. Tatil aylarının bulunmaması, 9 - 17 saatları arasında çalışma zorunluluğu, kütüphane hizmetini öğretmenler için ilgi çekici olmaktan uzaklaştırıyor. Halk ve çocuk kütüphanelerimizin sorunlarını aşağıdaki gibi özetleyebiliriz :

Halka yönelik bir hizmet anlayışı gereği, Bina, Eğitim görmüş kütüphaneci personel, eğitim aracı olarak projeksiyon ve benzeri cihazlar ve zengin koleksiyonlar.»

Rauf Mutluay :

Sayın eleştirmen, konuya bir kültür yaklaşımı ile girdi. 11 yaşındayken Gide'nin Dar Kapı'sını, 12 yaşında Zola'nın Hakikat adlı eserini okuduğunu, Leon Cahün'ün Gök Bayrak adlı eserinden çok etkilendiğini anlattı. Antalya Lisesi'ne edebiyat öğretmeni olarak gittiğinde kitaplığı düzenleme görevi yüklendiğini ve Ötüken'in değerli kütüphanecilik el kitabı ile ilk olarak o zaman karşılaştığını söyledi. Kastamonu Lisesi'nde 10 000 kitaplık bir kütüphaneyi düzenlediğini, Polatlı'da askerlik yaptığı zaman da kütüphane düzenleme görevini aldığını, İstanbul Arkeoloji Kitaplığı'na da emeğini öğrendik.

Sayın Mutluay konuşmasını şöyle sürdürdü :

«Benim için iki tür kütüphane vardır. Kamu kuruluşlarının kütüphaneleri ve evlerimizdeki kütüphaneler. Kamuya ait kütüphanelerde aradığımı bulamıyorum, zamanım da dar. Hiçbir kitaplık bana geceyarısı kitap vermez, ama benim gecenin yarısında da kitap gereksindiğim oluyor. Kişilerin kütüphanelerinden, örneğin Tütengil'in, Alangu'nun, Kemal Tahir'in kitaplarından daha çok yararlanmışımdır. Aziz Nesin'in 20 dergi koleksiyonu var. Aradığım bu kadar dergiyi bir arada ve tam olarak belki bir kamu kütüphanesinde bulamam bile. Hiç bir kütüphane benim neyi, ne zaman ne ölçüde isteyeceğimi bilemez. Ev kütüphaneleri benim için her zaman daha elverişli bölgelerdir. Aslında edebiyat eleştirmeni olarak, bir kimyacı kadar zor durumda da değildim. Yılda olsa olsa 30 roman çıkar, onları da kendi olanaklarımla bile bulup okuyabiliyorum.

Günümüzde bir günde satılan sinema bileti sayısı, televizyonun korkunç baskısı düşünülürse, kütüphaneler ölü kurumlar olma yolundadırlar diyebiliriz. Büyük şehirlerin zor trafik şartları da bu sonucu kolaylaştıracaklardır. Kütüphaneler evlerdeki gibi özgür bir ortam yaratamayacakları için, ev kitaplıklarına ayrı ve özel bir değer veriyorum.»

Aslan Kaynardağ :

«Son konuşmacıyım. Bazı tekrarlar yapmak zorunda kalacağımı önceden haber vermek isterim. Kitap yayını Türkiye'de çok hızla artıyor. 1973 yılının toplamı 7479 kitaptır. Türkiye Bibliyografyası yayınları bir yıl gecikme ile bildirebiliyor, çok fazla bir gecikmedir. Benim için endüstri ve bilimsel araştırma alanı halk eğitimi konusu kadar önemli değil. Memleketimizde okur yazar oranı % 5'dir. Yabancı dil bilmemek yaygın bir sorundur. Kütüphanelerimiz

her iki sorunun çözümüne de yardımcı olabilirler. Yabancı dil sorununu için kütüphanelerin laboratuvarlar ve çeşitli modern araçlar edinmeleri çok yerinde olur. Halkevi kütüphaneleri geçmiş yıllarda büyük işler başarmışlardı. Bugünkü halk kütüphaneleri örgütümüz bu kuruluşların başladıkları işleri başarıyla sürdüremediler.

Okul kütüphanelerimiz acınacak durumdadırlar. İyi örgütlenebildikleri takdirde bu kütüphaneler yalnız okullara değil halka da hizmet verebilirler. Orta öğretim okullarında, kütüphaneleri kullanma konusunda öğrencilere dersler verilmelidir.

Derleme işleri, daha önceki konuşmacıların da belirttikleri gibi aksaktır. Kütüphanelerimiz genel olarak kaynak yetersizliği içindedirler. Kütüphanelerle ilgili istatistikler gerçeği iyi yansıtamıyorlar.

Kütüphanelerin çalışma saatları kısadır ve meslek eğitimi görmüş kütüphaneci devletçe, gereği gibi korunamamaktadır. Bütün kütüphaneler bina, koleksiyon, bütçe ve okuyucu bakımından sıkıntı içindedirler. Okuma salonu olarak kullanılan kütüphane, kütüphane demek değildir. Okuyucuyu kütüphanelere çekmek için önlemler alınmalı, kütüphanenin kitabını okuyan okuyucusu, çok olan kütüphaneler ödüllendirilmelidir. Tatillerde ve geceleri geç saatlara kadar kütüphaneleri açık tutabilmenin yolları bulunmalıdır.

Dileğim, geniş kapsamlı bir kütüphaneler kongresi yapılması ve bütün sorunların derinlemesine gözden geçirilmesidir.»

Konuşmacıların, yukarda özetlediğimiz görüşlerini açıklamalarından ve hangi temel önerilerde bulunabileceğimiz konusundaki tartışmadan sonra, aşağıdaki sonuç hep birlikte saptandı :

Sonuç :

Genel bir «Kütüphaneler Kanunu» çıkarılmalı, bir bölümü bu kanun çerçevesi içinde, bir bölümü onun dışında, aşağıda belirtilen önlemler, zaman kaybedilmeden alınmalıdır :

Kütüphanelerle ilgili, sorumlu ve tek bir yönetim makamı, kesin olarak belirlenmeli.

Halk kütüphaneleri kurulması, ilköğretim için olduğu gibi yasal bir zorunluluk olarak saptanmalı.

Halk kütüphaneleri, kadın erkek, her basamaktan, her öğrenim düzeyinde, her durumdaki bütün vatandaşlara parasız olarak açık bulunmalı.

Eve ödünç kitap verme işinin sınırları genişletilmeli, posta ile de ödünç kitap verme olanağı sağlanmalı, gezici kütüphaneler, yurdun özellikle kütüphanesi bulunmayan bölgelerinde yaygınlaşmalı.

Halk kütüphaneleri koleksiyonları rastgele değil, yurt koşulları, bölge gerekleri gözönünde tutularak ve herhangi bir sansür anlayışına kapılmadan kurulmalı.

Kütüphanecilerin mesleğe giriş standartları, hak ve sorumlulukları, meslek içi sınıfları, belirlenmeli.

Yeni kütüphane yapıları ortaya konmalı, kullanılmakta olan yapılar amacı karşılayabilir duruma getirilmeli, kütüphanelerin yurt düzeyine plânlı bir biçimde dağılmaları sağlanmalı.

Yürürlükteki Ayniyat Nizamnamesi, Halk İare Servisi Yönetmeliği ve benzerleri, çağdaş bir anlayışla yeniden ele alınmalı.

Her tür kütüphaneler arasında işbirliği kanunla gerçekleştirilmeli.

Yeni bir Derleme Kanununun meclislerden geçmesi sağlanmalı.

Üniversiteler Kanunu'na, üniversitelerimizin kütüphane organizasyonlarını düzenleyecek ve meslek eğitimi görmüş kütüphaneci kazanabilmenin yollarını açacak maddeler girmesi için çalışılmalı.

Devlet Plânlama Teşkilâtımızın kütüphaneleri doğru bir görüşle ele alması, kütüphane yapılarının, bütçelerin, genel olarak kaynakların, kütüphanecilerin yetiştirilmesi sorunlarının plânlanması.

Devlet İstatistik Enstitüsü, Devlet Standartları Enstitüsü, Türk Kütüphaneciler Derneği, ilgili hükümet kuruluşları ve üniversitelerimizle işbirliği halinde, kütüphanelerle ilgili her türlü standartların ortaya konması.

Bilimsel ve teknik enformasyon sorununu çözümlemek üzere bilgisayar yardımından sağlanma yolunda çalışmalar yapılması.

Bibliyografik yayınların yeterli düzeye getirilmesi, eksiklerin saptanması ve tamamlanması.

Yurt çapında bir sorun olan yabancı dil yetersizliğini gidermek üzere her tür kütüphanede özel önlemlere gidilmesi.

Kütüphanecilik alanının temel sorunu diyebileceğimiz meslek elemanı yetiştirme konusunda, Kütüphaneler Genel Müdürlüğü, Türk Kütüphaneciler Derneği ve üniversitelerimizin işbirliği yapması, kütüphanecilik bölümlerinin desteklenmesi için özel önlemler alınması sağlanmalıdır.